

CZU: 61(092)

UN NUME ÎNSCRIS PE FRONTISPICIUL INSTITUTULUI DE FTIZIOPNEUMOLOGIE – CHIRIL DRAGANIUC

Elena TUDOR, dr. în șt. med., conf. cercet., membru-coresp. AȘMM

IMSP Institutul de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc”, Chișinău, R.Moldova

e-mail: eltudor@yandex.ru

Rezumat

În acest articol este relatată viața și activitatea ilustrului om Chiril Draganiuc, unul dintre specialiștii notorii care a reușit să realizeze extrem de multe lucruri pentru medicină, în general, și, pentru ftiziologie, în special. Faptul că Institutul de Ftiziopneumologie îi perpetuează numele în dăinuire, este o dovadă elocventă a aprecierii meritelor sale aduse pe altarul culturii medicale. A fost un adevărat luptător în combaterea tuberculozei.

Cuvinte-cheie: tuberculoză, viață și activitate, om ilustru.

Summary. A name inscribed on the frontispiece of the Institute of Phthisiopneumology – CHIRIL DRAGANIUC.

This article tells about the life and activity of the illustrious man Chiril Draganiuc, one of the notorious specialists who managed to achieve extremely many things for medicine in general and for phthisiology in particular. The fact that the Institute of Phthisiopneumology perpetuates his name in persistence is an eloquent proof of the appreciation of his merits brought on the altar of medical culture. He was a real fighter in the struggle against tuberculosis.

Key-words: tuberculosis, life and activity, illustrious man.

Резюме. Имя вписанное на фронтисписе Института Фтизиопневмологии – КИРИЛЛ ДРАГАНИУК.

В данной статье рассказывается о жизни и творчество выдающегося человека Кирилла Драганюка, одного из известных специалистов, сумевших добиться очень многого для медицины в целом и особенно для фтизиатрии. Тот факт, что Институт фтизиопневмологии увековечивает свое имя, является красноречивым доказательством признания его заслуг, внесенных на алтарь медицинской культуры. Он был настоящим борцом с туберкулезом.

Ключевые слова: туберкулез, жизнь и творчество, выдающий человек.

Chiril Draganiuc s-a născut la 27 aprilie 1931, în s. Podoima, r-nul Camenca. Anii copilăriei sale au coincis cu perioada celui de al doilea război mondial, fiind nevoit să lucreze în gospodăria agricolă colectivă din satul natal, deoarece forțele de muncă erau insuficiente. Pentru activitatea conștiincioasă, desfășurată în condiții extremale, a fost distins cu medalia „Pentru vitejie în muncă în anii Marelui Război pentru Apărarea Patriei 1941–1945”. După absolvirea școlii medii, își face studiile la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău, pe care îl absolvеște cu succes în anul 1956.

Cariera de medic o începe la spitalul de circumscripție din s. Sculeni, r-nul Fălești, în calitate de medic ftiziolog, devenind apoi medic șef al acestui spital. În anul 1958, Chiril Draganiuc este numit în funcția de medic șef al Sanatoriului Republican Anti-tuberculos din s. Vorniceni, raionul Călărași, ulterior raionul Strășeni. Încă în anii de studenție a suportat această grea și periculoasă maladie, ca mai apoi să lupte cu ea o viață întreagă – în calitate de ftiziolog, chirurg, savant, organizator al ocrotirii sănătății. Activând în funcția de medic șef al Sanatoriului nominalizat, a contribuit extrem de mult la comba-

terea tuberculozei atât în Moldova, cât și în fosta Uniune Sovietică. Analizând situația reală cu privire la răspândirea tuberculozei în republică și posedând calități organizatorice înalte, a reușit să consolideze colectivul de medici de la Sanatoriu, mobilizând și direcționând forțele acestuia spre ameliorarea situației fiziologice a populației.

Pe parcursul a doar câțiva ani a reușit să reorganizeze radical structura Sanatoriului de la Vorniceni, creând laboratoare clinice moderne: *biochimic, bacteriologic, de diagnostic funcțional și radionuclid, de preparare a mediilor nutritive*. Datorită măsurilor întreprinse, au fost implementate în practică noi metode de tratament ale tuberculozei pulmonare, au fost inițiate și realizate cercetări științifice în domeniul fiziopneumologiei. Au fost consolidate relațiile colectivului cu savanții din cadrul instituțiilor de cercetări științifice de profil din orașele Moscova, Sankt-Petersburg, Kiev, Minsk. Sanatoriul Republican Antituberculos din Vorniceni s-a transformat într-o instituție clinică solidă, sarcinile sale extinzându-se esențial, obiectivul principal fiind tratamentul și însănătoșirea completă a bolnavilor, asigurarea recuperării lor din perspectiva medicală și socială. Clinica din Vorniceni a devenit o școală a experienței înaintate, recunoscută nu numai în Moldova, dar și peste hotarele ei. Aici erau organizate conferințe și seminare științifice cu participarea specialiștilor cu renume din fosta Uniune Sovietică, erau efectuate verificările clinice ale multor preparate antituberculoase noi (rifampicina, etambutolul), erau elaborate metode de tratament ale tuberculozei cu formă complicată din cauza asocierii concomitente cu diverse maladii, au fost inventate medii nutritive noi (Finn 1 și Finn 2) pentru cultivarea micobacteriilor de tuberculoză, unul dintre care a fost recunoscut în multe laboratoare bacteriologice de profil din fosta Uniune Sovietică. Atmosfera creatoare, care domina în sanatoriu în acei ani, a favorizat atragerea în activitatea științifică a majorității medicilor clinicii. În baza sintetizării rezultatelor, aplicării metodelor noi de diagnostic și de tratament, în clinica respectivă s-au perfectat și susținut 10 teze de doctor și 2 teze de doctor habilitat în medicină. Așa ceva nu se mai întâmplase niciunde, o clinică amplasată în condiții rurale să dea o producție științifică de asemenea proporții.

Concomitent erau întreprinse măsuri în scopul extinderii și consolidării bazei materiale a clinicii – au fost construite un impunător bloc curativ, edificii noi pentru serviciile adiacente, blocuri moderne cu cinci nivele de locuit pentru cadrele medicale. Deși era preocupat de activitatea administrativă și științifică, Chiril Draganiuc, în perioada vorniceană și după, a rămas un medic remarcabil, un ftiziochirurg excelent.

În 1972 Chiril Draganiuc a fost desemnat în funcția de director al Institutului Moldovenesc de Cercetări Științifice în domeniul Tuberculozei. Datorită eforturilor sale, în anii 1972–1974, în republică au fost organizate: *aprovizionarea centralizată a instituțiilor antituberculoase cu medii nutritive pentru cultivarea micobacteriilor de tuberculoză și aprecierea sensibilității lor la medicamente; controlul centralizat al calității tratamentului formelor distructive de tuberculoză pulmonară; implementarea metodei contemporane de efectuare a probelor tuberculinice; perfecționarea organizării, evidenței și păstrării rezultatelor controlului prin microfotografiere a populației republicii*.

Talentul de excelent organizator al lui Chiril Draganiuc s-a manifestat cu precădere în anii aflării sale în funcția de ministru al Sănătății din RSS Moldovenească (1974–1990). În această perioadă a fost finisată construcția Spitalului Clinic Republican; au fost construite la Chișinău Spitalul orașenesc nr. 3 și Spitalul de urgență, clădirile Institutului Oncologic, corpului pulmonologic al Institutului de Tuberculoză, spitalul Cancelariei Consiliului de Miniștri, Centrul Medical de Diagnosticare Medicală, etc. Grație contribuției sale au fost construite spitale în orașele Tiraspol, Bălți și în alte orașe ale Moldovei, zeci de ambulatorii medicale sătești, policlinici raionale în diferite regiuni ale republicii; a fost continuată construcția Blocului de laboratoare în clinica din Vorniceni. Din 1977 sub conducerea lui Chiril Draganiuc a început să se dezvolte sistemul de asistență medicală specializată. În Spitalul clinic nr. 3 municipal din or. Chișinău, de exemplu, au fost organizate secții terapeutice de profil: cardiologică, gastrologică, endocrinologică, ș.a. În policlinicile recent-construite din orașele Chișinău, Tiraspol, Bălți, Bender au fost deschise cabinete cu aceeași destinație. În republică au apărut primele Cabinete de Diagnostic Ultrasonografic, au fost create laboratoare de medicină nucleară în orașele Bălți, Bender, Tiraspol, Edineț, Cahul. Ca urmare, s-au îmbunătățit toți indicii de bază, care permiteau să fie apreciată calitatea serviciilor prestate în sistemul ocrotirii sănătății. Astfel, a scăzut nivelul mortalității generale și infantile, incidența tuberculozei. În permanență creștea nivelul calității evidenței de dispensar a diferitelor categorii de bolnavi. S-a majorat considerabil procentul vindecării tuberculozei pulmonare a bolnavilor, mai cu seamă a formelor ei distructive.

Sistematic erau întreprinse activități de perfecționare a calificării profesionale a medicilor. Mulți dintre ei, perfecționându-și cunoștințele prin ordinatură și aspirantură în clinicile din or. Moscova, Sankt-Petersburg, Kiev, Minsk ș.a., au devenit speci-

aliști în noile domenii ale științei medicale. Sistematic se organizau congrese și conferințe la nivel republican, cu participarea savanților renumiți, seminare pentru implementarea noilor metode de diagnostic și tratament cu antrenarea în procesul didactic a specialiștilor de la Universitatea de Stat de Medicină din Chișinău și a celor mai calificați medici.

Faptul că serviciul ocrotirii sănătății din republică era prestat la un nivel înalt îl confirmă și desfășurarea în Moldova a prelegerilor speciale ale Cursurilor Internaționale ale Agenției Internaționale pentru Energia Atomică – în colaborare cu OMS, în anii 1981 și 1985, a lucrărilor Congreselor Unionale ale fiziologilor (1979) și cardiologilor (1989), etc.

În 1990 Chiril Draganiuc este numit în funcția de director al Centrului Republican de Diagnosticare Medicală, unde a activat până în ultima zi a vieții sale. Grație activității lui, Centrul a fost echipat cu cel mai performant echipament și instrumentar diagnostic pentru acele timpuri, care permitea efectuarea diverselor examinări biochimice, endoscopice, histologice, imunologice, radionuclide și a unei game largi de investigații imagistice.

Chiril Draganiuc era dotat cu prețioasa calitate de a recepționa ideile noi din domeniul medicinei și de a le implementa operativ în practica medicală cotidiană. Pe parcursul întregii activități profesionale a impulsionat activ lucrările de cercetare științifi-

că în domeniul fiziopneumologiei, el însuși fiind un generator de idei în acest domeniu, a dezvoltat serviciul fiziopneumologic, a organizat noi ramuri și servicii medicale. Rezultatele activității sale științifice s-au materializat în teza de doctor (1969) și de doctor habilitat în științe medicale (1979) și-au găsit reflectare într-o monografie și în 69 de articole științifice.

Activitatea sa profesională, organizatorică și științifică, succesele pe tărâmul sănătății publice au fost înalt apreciate: este cavaler al ordinului „Lenin”, ordinului „Drapelul Roșu de Muncă”, medaliei „Pentru vitejie în muncă”, al titlurilor „Erou al Muncii Socialiste” și „Medic emerit”, etc.

Chiril Draganiuc a fost o personalitate distinctă, un medic practic excelent, un savant, organizator excepțional, corect și principial, totodată, foarte receptiv, binevoitor și modest, i-au fost caracteristice așa calități morale, precum conștiinciozitatea și cumsecădenia. S-a străduit să facă populația țării mai sănătoasă, să ușureze suferințele oamenilor. Și-a iubit foarte mult familia, a fost un bun soț, tată și bunel. Din păcate, legile Universului sunt aceleași pentru toți fără excepție. Cine a făcut primul pas, inevitabil va face și ultimul. Trecerea în neființă, în anul 2004, a lui Chiril Draganiuc a constituit o pierdere irecuperabilă pentru colegi, elevi, prieteni, membrii familiei lui, pentru comunitatea medicală a republicii.